

СОВЕТ
МУНИЦИПАЛЬНОГО
ОБРАЗОВАНИЯ
«НИЖНЕЧЕРШИЛИНСКОЕ
СЕЛЬСКОЕ ПОСЕЛЕНИЕ»
ЛЕНИНОГОРСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ЛЕНИНОГОРСК
МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
«ТҮБӘН ЧЫРШЫЛЫ
АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ»
МУНИЦИПАЛЬ
БЕРӘМЛЕГЕ
СОВЕТЫ

РЕШЕНИЕ

КАРАР

2018 елның 05 июле

№106

Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының «Түбән Чыршылы авыл жирлеген» муниципаль берәмлеге Уставына үзгәрешләр кертү турында

«Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрдәгә 131-ФЗ номерлы Федераль закон, Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының «Түбән Чыршылы авыл жирлеген» муниципаль берәмлеге Уставының 79 статьясы, Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының «Түбән Чыршылыавыл жирлеген» муниципаль берәмлеге Советы КАРАР БИРДЕ:

1. Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының «Түбән Чыршылы авыл жирлеген» муниципаль берәмлеге Уставына яна редакциядә (1 нче кушымта) үзгәреш кертүгә.

2. Әлеге карар гамәлдәгә законнарда билгеләнгән тәртиптә үз көченә керә.

3. «Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының «Түбән Чыршылыавыл жирлеген» муниципаль берәмлеге Уставына үзгәрешләр кертү турында» карарны гамәлдәгә законнарда билгеләнгән тәртиптә дәүләт теркәвенә жибәрергә.

4. Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының «Түбән Чыршылы авыл жирлеген» муниципаль берәмлеге Уставына үзгәрешләр кертү турында» карары, Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының «Түбән Чыршылыавыл жирлеген» муниципаль берәмлеге Уставының яна редакциясе, аны дәүләт теркәвенә алганнан соң, Түбән Чыршылы авыл жирлеген территориясендә махсус жиһазландырылган стендларда: Лениногорск муниципаль районының рәсми сайтында (<http://lenogorsk.tatarstan.ru>) һәм Татарстан Республикасының рәсми хокукый порталында (pravo.tatarstan.ru) бастырып чыгарырга.

5. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуну үз өстемдә калдырам.

Татарстан Республикасы
Лениногорск муниципаль районы
«Түбән Чыршылы авыл жирлеген»
муниципаль берәмлеге башлыгы, Совет рәисе

Н.Я.Хәйруллина

Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының «Түбән Чыршылы авыл жирлегә» муниципаль берәмлеге Советы карарына 1 нче кушымта

5 статьяда:

1 өлешнең 9 пункттын түбәндәге редакциядә баян итәргә:

«9) жирлек территориясен төзекләндерү кагыйдәләрен раслау, аларның үтәлешен тикшереп тору, күрсәтелгән кагыйдәләр нигезендә жирлек территориясен төзекләндерүне оештыру;»;

6 статьяда:

1 өлешнең 11 пункттын үз көчен югалткан дип танырга;

7 статьяны түбәндәге редакциядә баян итәргә:

«7 статья. Жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итү вәкаләтләре

1. Жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итү максатларында муниципаль берәмлек түбәндәге вәкаләтләргә ия:

1) муниципаль берәмлек уставын кабул итү һәм аңа үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү, муниципаль хокукый актлар чыгару;

2) муниципаль берәмлекнең рәсми символларын билгеләү;

3) муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр төзү, муниципаль казна учреждениеләре эшчәнлеген финанс белән тәмин итү һәм бюджет һәм автоном муниципаль учреждениеләр тарафыннан муниципаль биремне үтәүне финанс белән тәмин итү, шулай ук муниципаль ихтыяжларны тәмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәтләр сатып алуны гамәлгә ашыру;

4) муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр тарафыннан күрсәтелә торган хезмәтләргә тарифлар билгеләү һәм, әгәр федераль законнарда башкасы каралмаган булса, муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр башкарган эшләр;

4.1) коммуналь инфраструктура системасына, коммуналь комплекс оешмалары тарифларын тоташтыруга, коммуналь комплекс оешмалары товарларына һәм хезмәт күрсәтүләренә тарифларга, кулланучылар өчен бәяләргә (тарифларга) өстәмә түләүләргә тарифларны жайга салу. Коммуналь инфраструктура системасына, коммуналь комплекс оешмалары товарларына һәм хезмәт күрсәтүләренә тарифларга, кулланучылар өчен бәяләргә, тарифларга өстәмә бәяләргә, тарифларга тоташтыруга тарифларны жайга салу буенча жирлекләрнең жирле үзидарә органнары вәкаләтләре жирлекләрнең жирле үзидарә органнары һәм Лениногорск муниципаль районының жирле үзидарә органнары арасында төзелгән килешүләр нигезендә тулысынча яисә өлешчә тапшырыла ала;

4.2) "Жылылык белән тәмин итү турында" Федераль законда каралган жылылык белән тәмин итүне оештыру вәкаләтләре;

4.3) "Су белән тәмин итү һәм су бүлеп бирү турында" Федераль законда каралган су белән тәмин итү һәм су бүлеп бирү өлкәсендәге вәкаләтләр;

4.4) "Россия Федерациясендә стратегик планлаштыру турында" 2014 елның 28 июнендәге 172-ФЗ номерлы Федераль законда каралган стратегик планлаштыру өлкәсендәге вәкаләтләр;

5) муниципаль сайлауларны, жирле референдумны, чакыртып алу буенча тавыш бирүне әзерләүне һәм уздыруны оештыру һәм матди-техник тәмин итү, депутат, жирле үзидарәнең сайланулы органы әгъзасы, жирле үзидарәнең сайланулы вазыйфай заты,

муниципаль берәмлек чикләрен үзгәртү, муниципаль берәмлекне үзгәртеп кору мәсьәләләре буенча тавыш бирү;

б) муниципаль берәмлекнең икътисады һәм социаль өлкәсе торышын чагылдыра торган статистик күрсәткечләрне жыюны оештыру һәм күрсәтелгән күрсәткечләрне дәүләт хакимияте органнарына Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән тәртиптә бирү;

6.1) жирлекнең коммуналь инфраструктурасы системаларын, жирлекнең транспорт инфраструктурасын комплекслы үстерү программаларын, таләпләре Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнә торган жирлекнең социаль инфраструктурасын комплекслы үстерү программаларын эзерләү һәм раслау;

7) муниципаль хокукый актларны бастырып чыгару, жирле эһәмияттәге мәсьәләләр буенча муниципаль хокукый актлар проектлары буенча фикер алышу өчен массакуләм мәгълүмат чараларын гамәлгә ашыру, муниципаль берәмлекнең социаль-икътисадый һәм мәдәни үсеше турында, аның ижтимагый инфраструктурасын һәм башка рәсми мәгълүматын үстерү турында муниципаль берәмлек халкына рәсми мәгълүмат житкерү;

8) федераль законнар нигезендә халыкара һәм тышкы икътисадый элементләренә гамәлгә ашыру;

8.1) жирле үзидарәнең сайланулы вазыйфаи затларына, жирле үзидарәнең сайланулы органнары эгзаларына, муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы депутатларына, муниципаль хезмәткәрләр һәм муниципаль учреждениеләр хезмәткәрләренә һөнәри белем бирүне һәм өстәмә һөнәри белем бирүне оештыру, мәгариф турында Россия Федерациясе законнарында һәм муниципаль хезмәт турында Россия Федерациясе законнарында каралган тәртиптә муниципаль хезмәт өчен кадрлар эзерләүне оештыру;

8.2) энергияне сак тоту һәм энергетика нәтижәләлеген арттыру өлкәсендә муниципаль программаларны раслау һәм гамәлгә ашыру, муниципаль берәмлек чикләрендә муниципаль торак фонды тәшкит итә торган күпфатирлы йортларга энергетика тикшерүен үткәрүне оештыру һәм үткәрү, энергияне сак тоту турындагы һәм энергетика нәтижәләлеген арттыру турындагы законнарда каралган башка чараларны оештыру һәм үткәрү;

9) әлеге муниципаль берәмлек уставы һәм Федераль закон нигезендә башка вәкаләтләр.

2. Әлеге статьяда билгеләнгән вәкаләтләр авыл жирлегә муниципаль берәмлегенең жирле үзидарә органы тарафыннан гамәлгә ашырыла;

3. Муниципаль берәмлекнең жирле үзидарә органы жирлек муниципаль берәмлегенең әлеге уставы нигезендә жирлекнең жирле эһәмияттәге мәсьәләләрен хәл итү максатларында әлеге Уставның 5 статьясындагы 1 өлешенең 4, 9, 19 пунктларында каралган мәсьәләләренә хәл итү максатларында жирлек өчен социаль эһәмиятле булган эшләрне (шул исәптән кизү торуларны) ирекле нигездә башкаруга гражданнырны жәлеп итү турында карар кабул итәргә хокуклы.

Социаль эһәмияткә ия эшләргә махсус һөнәри эзерлек таләп ителми торган эшләр генә кертеләргә мөмкин.

Социаль эһәмияткә ия эшләрне башкаруга жирлекнең хезмәткә сәләтле балигъ яшьтәге кешеләре төп эшеннән азат булган яки уку вакытыннан өч айга кимендә бер тапкыр түләүсез нигездә жәлеп ителәргә мөмкин. Шул ук вакытта социаль эһәмияткә ия эшләрнең озынлыгы рәттән дүрт сәгатътән артык була алмый.

10 статьяда:

7 пунктны түбәндәге редакциядә бирергә:

«7) гавами тыңлаулар, ижтимагый фикер алышулар;»;

10 статьяга түбәндәге эчтәлекле 13 пункт өстәргә:

«13) гражданнар жыены»;
13 пунктны 14 пункт дип санарга.

19 статьяда:

а) исемен түбэндәге редакциядә бәян итәргә:

"19 статья. Халык тыңлаулары, жәмәгать фикер алышулары";

б) 3 өлешкә түбэндәге эчтәлекле 2.1 пункт өстәргә:

«2.1) муниципаль берәмлекнең социаль-икътисадый үсеш стратегиясе проекты»;»;

в) 3 өлешнең 3 пунктын үз көчен югалткан дип танырга;

г) түбэндәге эчтәлекле 3.1 өлеш өстәргә:

"3.1. Генераль планнар проектлары, жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләре проектлары, территорияне планлаштыру проектлары, территорияне ызанлау кагыйдәләре проектлары, территорияләрне төзекләндерү кагыйдәләре проектлары, күрсәтелгән расланган документларның берсенә үзгәрешләр кертүне күздә тоткан проектлар, жир кишәрлегеннән яисә капитал төзелеш объектыннан файдалануның шартлыча рөхсәт ителгән төренә, рөхсәт бирү турындагы карарлар проектларына, капитал төзелеш объектыннан төзүнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрларыннан тайпылуга рөхсәт бирү турындагы карарларның проектларына, жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектыннан рөхсәт ителгән файдалануның бер төрен үзгәртү мәсьәләләренә, жирдән файдалануның расланган кагыйдәләре булмаганда һәм төзелеш корылмаларын файдалануның башка төрен үзгәртү мәсьәләләренә ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар үткәрелә, аларны оештыру һәм үткөрү тәртибе муниципаль берәмлекнең вәкилләкле органы эшчәнлегенә турындагы нигезләмәләренә исәпкә алып билгеләнә."

д) в части 10 слова "Порядок организации и проведения публичных слушаний" заменить словами "Порядок организации и проведения публичных слушаний по проектам и вопросам, указанным в части 3 настоящей статьи,";

II бүлекне. Халык тарафыннан жирле үзидарәне турыдан-туры гамәлгә ашыру һәм халыкның жирле үзидарәне гамәлгә ашыруда катнашуының рәвешләрен «Гражданнар жыены» 24.1 статья өстәргә.

1. Гражданнарның жыены халыкның жирле үзидарәне турыдан-туры тормышка ашыру һәм халыкның жирле үзидарәне гамәлгә ашыруда катнашуы рәвеше булып тора.

2. Гражданнар жыены муниципаль берәмлекнең вәкилләкле органы карары белән расланган «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» Федераль законда һәм «Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының Куакбаш жирлеге составына керә торган торак пунктларда гражданнар жыенын уздыру тәртибе турында» нигезләмәгә ярашлы рәвештә үткәрелә.

3. «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 25.1 статьясында каралган очракларда гражданнар жыены түбәндәгечә үткәреләргә мөмкин:

1) составына күрсәтелгән торак пункт кәргән жирлек (муниципаль район) чикләрен үзгәртү мәсьәләсе буенча күрсәтелгән торак пункт күрсәтелгән торак пункт территориясен башка жирлек (муниципаль район) территориясенә кертүгә китерә;

2) муниципаль берәмлекнең вәкилләкле органы вәкаләтләре күрсәтелгән жирлекнең чикләрен үзгәртү, үзгәртеп кору мәсьәләләре буенча гражданнар жыены тарафыннан гамәлгә ашырыла торган жирлектә;

3) муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы вәкаләтләре гражданнар жыенын гамәлгә ашыра торган жирлектә, әгәр сайлау хокукына ия жирлек халкының саны жирлекнең вәкиллекле органын төзү турындагы мәсьәлә буенча 100дән артык кеше тәшкит итсә, аның саны һәм вәкаләтләр чоры турында;

4) муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы вәкаләтләре гражданнар жыены тарафыннан гражданнарның үзара салым акчаларын кертү һәм куллану турындагы мәсьәлә буенча гамәлгә ашырыла торган жирлектә;

5) жирлек, шәһәр эчендәге район, федераль әһәмияттәге шәһәр эче территориясе, шәһәр округы составына керүче торак пунктта йә муниципаль район чикләрендә авылара территориядә урнашкан торак пунктта шушы торак пункт территориясендә гражданнарның үзара салым акчаларын кертү һәм куллану мәсьәләсе буенча;

6) жирлекара территориядә урнашкан торак пунктта жирле үзидарәне оештыруга һәм гамәлгә ашыруга бәйле мәсьәләләр буенча халык инициативасын күрсәтү максатларында;

7) авыл халкы тыгызлыгы түбән булган территориядә яисә аңлаешлы булмаган жирлектә урнашкан жирлектә, әгәр авыл жирлеге халкының саны 100 кешедән артмаса, жирлекне бетерү мәсьәләсе буенча;

8) авыл торак пункттында авыл торак пункттының старостасы кандидатурасын күрсәтү мәсьәләсе буенча, шулай ук авыл торак пункты старостасы вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату мәсьәләсе буенча;

9) авыл торак пункттында гражданнар жыены шулай ук муниципаль хезмәт турында Россия Федерациясе законнарында каралган очракларда муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүгә конкурс үткәргәндә конкурс комиссиясе составына кандидатуралар күрсәтү максатларында үткәрелергә мөмкин.

4. Гражданнарның схемасы муниципаль берәмлек башлыгы тарафыннан йә сайлау хокукына ия, кимендә 10 кеше яши торган торак пунктта яшәүче төркем инициативасы буенча чакырылырга мөмкин.

5. Жыенны уздыру инициативасын хуплап жыелырга тиешле имзалар саны сайлау хокукына ия гражданнарның, даими яисә өстенлекле рәвештә яшәүче, торак пункт территориясендә яшәү урыны буенча теркәлгән санының 5 процентын тәшкит итә, әмма 25 имзадан да ким була алмый.

6. Муниципаль берәмлек башлыгы тарафыннан чакырыла торган гражданнар жыены муниципаль берәмлек башлыгы карары, инициатив төркем тарафыннан чакырыла торган гражданнар жыены муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы карары белән билгеләнә.

7. Торак пунктта яшәүчеләр гражданнар жыенын уздыру вакыты һәм урыны турында алдан ук хәбәр ителә, муниципаль хокукый акт проекты һәм гражданнар жыенын хәл итүгә чыгарыла торган мәсьәләләр буенча материаллар белән «Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының Түбән Чыршылыжирлеге составына керүче торак пунктларда гражданнар жыенын үткәрүне эзерләү тәртибе турында» Нигезләмәдә билгеләнгән тәртип нигезендә алдан ук танышып куялар.

8. Жыенда кабул ителгән карарлар муниципаль хокукый актлар булып тора, муниципаль берәмлек башлыгы тарафыннан имзалана һәм Татарстан Республикасының муниципаль норматив хокукый актлары регистрына кертелергә тиеш.

31 статьяда:

а) 1 өлешнең 5 пункттын түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«5) муниципаль берәмлекнең социаль-икътисадый үсеш стратегиясен раслау.»;

б) 1 өлешкә түбәндәге эчтәлекле 35 пункт өстәргә:

«35) муниципаль берәмлек территориясен төзекләндерү кагыйдәләрен раслау.»;

43 статьяда:

- а) 3 өлөшнө төшөрөп калдырырга;
- б) 4.1 өлөшөн төшөрөп калдырырга;

47 статьяда:

1 өлөшнөң 3 пунктчасының 10 абзацын үз көчөн югалткан дип танырга.

түбөндөгө эчтәлекле 60.1 статья өстөргә:

"60.1 статья. Муниципаль берәмлек территориясен төзөкләндерү кагыйдәләренен эчтәлегә

1. Муниципаль берәмлек территориясен төзөкләндерү кагыйдәләре Совет тарафыннан раслана.

2. Муниципаль берәмлек территориясен төзөкләндерү кагыйдәләре түбөндөгө мәсьәләләренә жайга сала ала:

1) гомуми файдаланудагы территорияләренә тоту һәм мондый территорияләрдән файдалану тәртибе;

2) фасадларның тышкы төрө һәм биналарның, корылмаларның киртәләү конструкцияләре;

3) төзөкләндерү элементларын проектлау, урнаштыру, тоту һәм торгызу, шул исәптән жир эшләрен башкарганнан соң;

4) биналарны, төзелешләренә, корылмаларны архитектур яктыртуны да кертеп, муниципаль берәмлек территориясен яктыртуны оештыру;

5) торак пунктлар чикләрендә урнашкан газларны, чәчәкләкләренә һәм үләнчел үсемлекләр биләгән башка территорияләренә төзү, тоту, торгызу һәм саклау тәртибен кертеп, муниципаль берәмлек территориясен яшелләндерүне оештыру;

6) муниципаль берәмлек территориясендә мәгълүмат урнаштыру, шул исәптән урам исемнәре һәм йорт номерлары, вывескалар белән күрсәткечләр урнаштыру;

7) балалар һәм спорт майданчыкларын, хайваннарны, парковкаларны (парковка урыннарын), кече архитектура рәвешләрен урнаштыру һәм тоту;

8) жаяүлеләр өчен коммуникацияләр, шул исәптән тротуарлар, аллеялар, юллар, сукмаклар оештыру;

9) күрсәтелгән территориядә инвалидларның һәм халыкның башка аз мобильлө төркемнәренен тоткарлыксыз хәрәкәтен тәмин итү максатларында муниципаль берәмлек территориясен төзөкләндерү;

10) муниципаль берәмлек территориясен, шул исәптән кышкы чорда, жыештыру;

11) яңгыр сулары агып төшүне оештыру;

12) жир эшләрен уздыру тәртибе;

13) яқындагы территорияләренә үз эченә алган (мондый йортларның чикләрендә төзелмәгән яисә төзелмәгән) күпфатирлы йортлардагы урыннарның милекчеләре һәм (яисә) башка законлы хужаларыннан тыш) биналарның, төзелмәләренен, корылмаларның, корылмаларның, жир кишәрлекләренен (мондый йортларның милекчеләре һәм (яисә) бүтән хужаларыннан тыш) катнашуы (2018 елның 28 июнендә үз көченә керә);

14) Россия Федерациясе субъекты законы белән билгеләнгән тәртип нигезендә яқындагы территорияләренен чикләрен билгеләү (2018 елның 28 июнендә үз көченә керә);

15) муниципаль берәмлек территориясен бәйрәмгә бизәү;

16) муниципаль берәмлек территориясен төзөкләндерү чараларын гамәлгә ашыруда гражданның һәм оешмаларның катнашу тәртибе;

17) муниципаль берәмлек территориясен төзөкләндерү кагыйдәләренен үтәлешен тикшереп торуну гамәлгә ашыру.

«Жирлек гражданның үзара салым акчалары» 73 статьясында:

а) 1 өлештә «Жирлек» сүзләрәннән соң «(жирлек составына керә торган торак пункт)» сүзләрән өстәргә;

б) 2 нче өлешне түбәндәге редакциядә бирергә:

«Әлеге статьяның 1 өлешендә күрсәтелгән гражданның бер тапкыр бирелә торган түләүләрән кертү һәм алардан файдалану мәсьәләләре жирле референдумда хәл ителә, ә «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 25.1 статьясындагы 1 өлешенәң 4.1 пунктында, гражданның жыенында каралган очрақларда.